Kasvu ja vaikuttaminen -osasto

3.3.2021

Eduskunnan talousvaliokunta

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta**

Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK ottaa kantaa hallituksen esitykseen, joka koskee ravintolatoiminnan rajoittamista koronaepidemian takia.

Ravintoloiden tilapäinen sulkeminen on raskas rajoitustoimi, jolla on merkittävä vaikutus ravintoloiden liiketoimintaan ja työllisyyteen.

SAK pitää kuitenkin perusteltuna, että koronaepidemiaa pyritään hillitsemään erilaisin rajoitustoimin. Kaikki rajoitustoimet ovat jostain näkökulmasta raskaita ja ikäviä, mutta taudin hallitsematon leviäminen olisi paljon pahempi vaihtoehto. Hyvä epidemianhoito ehkäisee kuolemia ja tukee kansanterveyttä, mutta se on myös parasta talouspolitiikkaa.

Ravintoloiden asiakastilojen sulkeminen rajoittaa merkittävästi elinkeinovapautta, joten rajoitusten kompensaatio on perusteltua. Kompensaatio on kuitenkin syytä suunnitella sellaiseksi, että sillä mahdollisimman hyvin tuetaan työllisyyttä.

Asiakastilojen sulkemisesta huolimatta ravintolat saisivat ehdotuksen mukaan jatkaa ulosmyyntiä. On kuitenkin selvää, että siirtyminen pelkkään ulosmyyntiin merkittävästi heikentää kannattavuutta. Rajoitustoimen työllisyysvaikutuksen minimoiminen edellyttää, että kompensaatiomalli parantaisi ulosmyynnin kannattavuutta.

Työvoimakustannuksiin kohdistuva tukimalli parantaisi ulosmyynnin kannattavuutta ja helpottaisi toiminnan sopeuttamista uusiin rajoituksiin. PAM:in ehdottama palkanmaksutuki olisi yksi keino tähän.

Vastaavaa työllisyyshyötyä ei saa, jos kompensaatioksi luotu tuki korvaa vain menetettyä liikevaihtoa tai kattaa vuokrien kaltaisia kiinteitä kustannuksia. Menetetyn liikevaihdon korvaaminen voisi jopa heikentää ulosmyynnin kannattavuutta, koska ponnistelut liikevaihdon ylläpitämiseksi johtaisivat tuen pienentymiseen.

SAK on jo aiemmin ehdottanut työttömyysturvaan tilapäisiä parannuksia, jotta vaimennetaan koronan vaikutuksia irtisanottujen ja lomautettujen toimeentuloon. Tämä ravintoloihin kohdistuva rajoitustoimi osaltaan vahvistaa perusteluja työttömyysturvan vahvistamiselle.

SAK:lla ei ole huomautettavaa ravintolatoiminnan tilapäiseen rajoittamiseen, koska se on arvioitu välttämättömäksi keinoksi hillitä

koronaepidemiaa. Toivomme kuitenkin, että rajoitusten vaikutuksia työntekijöihin ja työttömäksi jääviin minimoitaisiin yllä mainituin keinoin.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Ilkka Kaukoranta
pääekonomisti